

ПРАВА НА ВОЛЮ

№1 (262)
2010

Праваабарончы бюлетең

Цэнзура Інтэрнэту недапушчальная

Міжнародная праваабарончая арганізацыя "Рэпарцёры бяз межаў" выказала заклапочанасць планамі беларускіх уладаў узмасці контроль над Інтэрнэтам "у краіне, дзе свабода выкаваньня і так абмежаваная". Пра гэта гаворыцца ў заяве арганізацыі, апублікованай на яе сایце 6 студзеня.

"Рэпарцёры" маюць на ўвазе ўказ прэзідэнта "Аб мерах па ўдасканаленіі выкарыстання нацыянальнага сегмента глобальнай кампьютарнай сеткі Інтэрнэт", які трапіў да журнالістаў у сярэдзіне сінекожі і які зараз дапрацоўваецца на ўрадавым узроўні.

"Мы павінны асабліва падкрэсліць нашу заклапочанасць гэтым законапраектам, які пагражае свабодзе слова ў Інтэрнэце і праву кожнага выкаваць свае меркаванні ананімна бяз страху рэпресіяў з боку ўладаў", – заяўляюць "Рэпарцёры". – Большасць традыцыйных СМИ ўлады ўжо ўзялі пад свой контроль, і цяпер рэжым працягвае наступлены на новыя медыя".

Словы А. Лукашэнкі пра тое, што блакаваннія інфармацыі ў сетцы ня будзе, "ня могуць схаваць рэпресіўнага характару гэтага праекту дакументу, які прымусіць карыстальнікаў Інтэрнэту да самацензуры", лічачи праваабаронцы. Неабходна адмовіцца ад гэтага ўказу, інакш Беларусь стане ў адзін шраг з Паўночнай Карэяй, Кітаем, Іранам і іншымі краінамі, якія арганізацыя лічыць "ворагамі Інтэрнэту".

У сваім маніторынгу онлайн-навінкаў свабоды "Рэпарцёры бяз межаў" класіфікавалі Беларусь як краіну "пад наглядам". У Беларусі існуе манаполія на міжнародны канал, падчас буйных палітычных падзеяў апазыцыйныя сайты блакуюцца ўладамі, а ўладальнікі Інтэрнэт-кафэ абавязаныя сачыць за тым, куды "ходзяць" іх карыстальнікі, а таксама захоўваць такую інформацыю 12 месяцаў.

У мінулым годзе ў ліпені журналісты сайта charter97.org атрымлівалі пагрозы з-за надрукаванага артыкулу пра выпадкі расізму, адзначаеца ў заяве "Рэпарцёраў бяз межаў".

Праваабарончыя матэрыяльныя можна таксама прачытаць на сایтах: www.spring96.org; www.charter97.org; www.baj.ru

Віцебск, 7 студзеня 2010 году.

Зрабіў немагчымае...

Беларусь уражаная ўчынкам Сяргея Каваленкі

7 студзеня на вершаліне 35-метровай навагодній ёлкі на плошчы Перамогі ў Віцебску зявіўся бел-чырвона-белы сцяг. За гэта быў затрыманы 34-гадовы актыўіст Кансерватыўна-Хрысьціянскай партыі БНФ Сяргей Каваленка. Пастановай пра-курора Віцебску 10 студзеня апазіцыянер быў зымешчаны ў СІЗА на два месяцы. У дачыненіі да яго ўзбуджаная справа па артыкуле 339, частка 2 КК (хуліганства, учыненае паўторна, альбо групай асобаў, альбо звязанае з супрацівам асобе, якая спыняе хуліганскія дзеяньні, альбо спалучанае з прычыненнем менинг цяжкага цялеснага пашкоджання). Гэты артыкул прадугледжвае да шасці гадоў пазбаўлення волі. 12 студзеня апазіцыянер быў вызвалены пад падпіску аб навывездзе.

Свае адчуваны на вышыні 35-метраў над горадам з бел-чырвона-белым сцягам у руках Сяргей апісвае так: "Я лез спачатку унутры, а потым, дзе ёлка звужаецца, я вылез і палез звонку. Усе кінулі глядзець канцэрт і глядзелі толькі ўверх, і я, вядома, крыкнуў "Жыве Беларусь!" і "Слава Беларусі!" Увогуле там, на вышыні, калі я сцяг разгортваў, было такое адчуваньне, што ў мяне душа аддзяляеца ад цела... І ужо по-тym, калі мяне ўзялі, у кайданках цераз плот перакнупі, я зноў крыкнуў "Жыве Беларусь!" А ўсе як аслупяялі – стаялі, як замарожаныя".

Сяргей Каваленка кажа, што зусім

не чакаў, каб яго адпусцілі з СІЗА. Бо прокуратура прыняла рашэнне тримаць яго пад вартай да 2-х месяцаў.

Пра сваё вызваленьне з съледчага ізалятару пад падпіску аб навывездзе ён даведаўся каля 5-й вечара: "Мяне 13 студзеня дзяжурным прызначылі, уся камера дапамагала мне прыбіраць. А по-тym прыйшлі па мяне і ў 17.10 выпусцілі. Ніхто нічога не тлумачыў. Я думаю, праста рэзананс вялікі пра мяне пайшоў... У мяне ўзялі адбіткі пальцаў і вызвалілі пад падпіску аб навывездзе".

Ён распавёў, што съледчы і міліцыяяны ў пастарунку шмат распытвалі яго пра тэхнічныя падрабязніцы – як яму ўдалося пералезці праз плот вакол ёлкі, як ён узьбіраўся ўверх па жалезнай канструкцыі. Сяргей кажа, што ёлку тады ніхто не аховаў, дзяжурныя міліцыяяны нічога на-ват і не зауважылі, а пад ём угару яму дайся лёгка: "Ніхто і не зауважыў, як я пералез цераз агароджу. А ўгару лез хвілінаў 15-20. Што там лезьці? Страшна мне не было, бо я добра валодаю сваім целам, у мяне добрая каардынацыя рухаў".

Сяргей кажа, што суда за свой учынок не баіцца, хаця яго кваліфікуюць як злоснае хуліганства, за якое могуць прысудзіць і арышт, і да 5 гадоў "хіміі", і нават да 6 гадоў турмы: "Што будзе, тое й будзе. Галоўнае, справа зроблена, і яна ўжо жыве сама па сабе...".

Працяг тэмы на стар. 2 i 7.

Праблему трэба вырашаць

Активісты кампаніі "Праваабаронцы супраць съмяротнага пакаранья ў Беларусі" атрымалі адказ на свой зварот у Палату прадстаўнікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь. Нагадаем, што 10 снежня прадстаўнікі праваабарончай супольнасці перадалі ў Адміністрацыю Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь петыцыю з заклікам адмяніць гэты від пакаранья, які расцэнываецца як парушэнне права на жыццё, гарантаванае Канстытуцыяй і міжнароднымі дамовамі ў галіне правоў чалавека. Адначасова колі падзора была перададзеная і ў Палату прадстаўнікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь.

Як паведаміў у адказе старшыня Пастаяннай камісіі па нацыянальнай бясіпецы Палаты прадстаўнікі Віктар Гумінскі, "Беларусь непасрэдна падышла да таго, каб пачаць падрабязна, празрыста і шырока абмяркоўваць у грамадзстве пытаньне аб адмене пакаранья съмерцию. А для гэтага нам, дэпутатам, неабходны дыялог з народам. Ён можа праходзіць у розных формах. Але мы найперш вывучым магчымасць правядзення парламенцкіх слуханняў па гэтай тэмэ. Думаю, яны дазволіць аб'ектыўна ацаніць сітуацыю і гатоўнасць грамадзства па-новаму зірнуць на гэтую праблему".

У той жа час у сваім адказе В. Гумінскі ізноў спасылаецца на рэферэндум 1996 году і лічыць, што дэпутаты ня маюць права ігнараваць

Віктар ГУМІНСКІ

ягоныя вынікі. "Паважаючы думку Еўрасаюзу, мы ня можам кіравацца толькі ёю ў вырашэнні такіх важных унутраных пытаньняў, як адмена пакаранья съмерцию. Было б прасьцей, калі б такое рашэнне ляжала чыста ў прававой плоскасці. Але ў tym і справа, што для нас яно мае вялікае маральна-палітычнае значэнне. Па сутнасці, гэта пытанье даверу народу да ўлады, і дэпутаты ня маюць права ігнараваць вынікі рэферэндуму 1996 году", – паведамляе Віктар Гумінскі.

Праваабаронца Валянцін Стэфановіч, каментуючы адказ Гумінскага, адзначыў, што рэферэндум па адмене съмяротнага пакаранья, які быў праведзены ў 1996 годзе, насыў неабавязковыя характеристар. А ўлічваючы той факт, што ў Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь такая мера адказнасці як

пакаранье съмерцию носіць часовыя характеристары, выглядае лагічным проста прыняць адпаведнае прававое рашэнне – альбо указ прэзідэнта, альбо прыняцце адпаведнага Закона нацыянальным сходам Рэспублікі Беларусь. Гэты варыянт прававога вырашэння праблемы съмяротнага пакаранья знайшоў сваё адлюстраванье ў Заключэнні Канстытуцыйнага суда Рэспублікі Беларусь ад 11 сакавіка 2004 г.

"Мы са свайго боку, як праваабаронцы, вітаем намер дэпутатаў абмеркаваць дадзенае пытанье і правесці дыялог з народам. Таксама мы заклікаем дэпутатаў правесці парламенцкія слуханні па дадзенай праблеме з узделам як мага шырэйшага кола зацікаўленых бакоў, у tym ліку з узделам беларускіх праваабаронцаў і прадстаўнікоў міжнародных праваабарончых арганізацый. Я ўпэўнены, што адмена съмяротнага пакаранья ў Беларусі, якая на сённяня зьяўляецца апошняй краінай Еўропы і постсовецкай прасторы, што практикую дадзены від пакарання, значна палепшила б міжнародны імідж краіны і паспрыяла б наладжванню дыялогу і супрацоўніцтва паміж нашай краінай і Еўрасаюзам, а таксама аднаўленню статусу съпецяйльна запрошанага ў ПАРЕ. Беларусь заўсёды была і ёсьць еўрапейскай краінай, а Еўропа на сённяня – тэрыторыя, вольная ад съмяротнага пакаранья", – лічыць Валянцін Стэфановіч.

Хуліганства ў дзеяньнях Сяргея Каваленкі не было

Прадстаўнікі Праваабарончага цэнтра "Вясна" катэгарычна ня згодныя з узбуджэннем крымінальнай справы супраць Сяргея Каваленкі і расцэнваюць гэта як перасьлед па палітычных матывах. Крымінальная справа супраць актыўіста ўзбуджана паводле ч. 2 арт. 339 КК РБ – за хуліганства, учыненое групай асобаў. Праваабаронцы настойваюць на tym, што ў дадзеным выпадку ніякім чынам не вядзеца гаворка пра хуліганства.

У крымінальным заканадаўстве хуліганства вызначаецца як "наўмысныя дзеяньні, якія груба пашучаюць грамадзкі парадак і дэманструюць яўную непавагу да грамадзтва". Для наяўнасці складу хуліганства патрабуецца, каб дзеяньні асобы былі спалучаныя з пэўнымі акалічнасцямі. Такіх акалічнасцяў трэба: гвалт ці пагроза прымяненіем гвалту, зьнішчэнне ці пашкоджанье чужой маёмасці, праявы выключнага цынізму.

"Відавочна, што ў дзеяньнях Сяргея Каваленкі першыя дзеяньні акалічнасці адсутнічаюць. Застаецца толькі "выключны цынізм", які належыць да ацэнчайнай катэгорыі. Гэту ацэнку дae следзства, а потым і суд. Але ўвогуле вывешваньне

бел-чырвона-белага нацыянальнага сцягу – гэта палітычнае дзея, а не дзеяньні, скіраваныя на парушэнне грамадзкага парадку, і ні ў якім разе не зьяўляецца прайавай цынізму, пагарды да грамадзтва," – тлумачыць пазіцыю праваабаронцаў сябра "Вясны" Валянцін Стэфановіч.

Пры гэтым праваабаронца акцэнтуе ўвагу на прынцыповым моманце: "У чым тут першапрычына – у сцягу ці усё ж у дзеяньнях Каваленкі? Калі ўяўвіць, што ён залез на ёлку і вывесіў там афіцыйны чырвона-зялёны сцяг, якая б была рэакцыя ўладаў і якбы яны кваліфікавалі гэтыя дзеяньні? Напэўна, яны б не кваліфікавалі іх паводле артыкулу Крымінальнага кодэкса. Тым больш, як я ўжо казаў, у дзеяньнях актыўіста не было наўмыснага парушыць грамадзкі парадак.

Варта адзначыць, што праблема з нацыянальнай сімволікай носіць дыскусійныя характеристары на фоне чаго выкарыстаныя нацыянальныя сцягоў ненадаразова зьяўляюцца прычынай затрымання грамадзянаў. Хаця па-за масавымі мерапрыемствамі заканадаўства краіны не прадугледжвае ніякай адказнасці ў падобных

выпадках. Насамрэч, вывешваньне дзяржавнага сцягу, няхай і былога, само па сабе не ўяўляе пагрозы для грамадзтва – гэта не дэманстрацыя, напрыклад, фашистскай сімволікі ці абразылівия надпісы. Таму склалася практика, калі ў пратаколах затрыманняў зьяўляецца "хуліганства". Адзін з апошніх таких прыкладаў – авбінавачаньне моладзевых актыўістаў у дробным хуліганстве за нібыта нецэнзурную лаянку ў выпадку з вывешваньнем сцягаў на праспекце Незалежнасці ў Менску." Праваабаронцы выступаюць супраць вызначанай пракурорам меры стрымання для С. Каваленкі – 2 месяцы ўтрымання пад вартай, на перыяд правядзення папярэдняга съледства. "Сяргей Каваленка мусіць быць як мінімум вызвалены з-пад варты, паколькі гэта абалютна непрарцыйная мера. І ўвогуле крымінальны перасьлед у дачыненьні да яго мусіць быць спынены. Для гэтага мы будзем прыміць усе неабходныя заходы. А на дадзенай моманце, – заяўвіць В. Стэфановіч, – мы вымушаныя сцьвярджаць, што ў Беларусі з'явіўся яшчэ адзін палітычны зняволены".

Спыніце крымінальную справу

Заява Праваабарончага Цэнтра "Вясна"

Івана Міхайлова, верніка габрэйска-месіянскай суполкі абвінавачваюць за ўхіленыні ад прызыву ў армію, аднак сам малады чалавек сябе вінаватым ня лічыць. Іван Міхайлай троны тыдня чакае суда за ўхіленыне ад вайсковой службы ў камеры Жодзінскага съледчага ізалятару. 31 сінежня справу перадалі ў суд. Іван спадзяваўся на службу ў рэзерве і казаў, што рэлігійныя перакананыні не дазваляюць яму служыць у войску. За "ухіленыне ад прызыву" Івану Міхайлуву пагражае паўгады турмы па арт. 435 Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь. Сам Міхайлай ухілістам сябе не лічыць – ён быў гатовы прайсці альтэрнатыўную службу. Варта аздзначыць, што, паводле арт. 36 Закону Рэспублікі Беларусь "Аб вайсковым абавязку і вайсковой службе", у кампетэнцыю прызыўной камісіі ўваходзіць, у тым ліку, прыняцьце рашэнняні ад накіраваныні прызыўніка на альтэрнатыўную службу. Прывёная камісія Менскага раённага суда да ўвагі абставіны, названыя Іванам Міхайлавым, і вынесла рашэнняні ад накіраваныні яго на праходжанье тэрміновай службы. Судовае паседжанье Менскага раённага суда па справе ўхіленыні ад вайсковой службы Івана Міхайлова адбудзеца 29 студзеня.

Між тым права грамадзянаў на альтэрнатыўную службу вынікае з арт. 57 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь. Дадзеным артыкулам Асноўнага Закону краіны прадугледжана, што абарона Рэспублікі Беларусь зьяўляецца абавязкам і сівяшчэнным доўгам яе грамадзіна. Парадак праходжанья вайсковой службы, падставы і ўмовы яе замены на альтэрнатыўную службу вызначаюцца законамі.

Такім чынам, Канстытуцыя не разглядае вайсковую службу ў якасці адзінай і безумоўнай, паколькі прадугледжвае магчымасць вызваленія ад вайсковой службы альбо замену яе на альтэрнатыўную.

Адпаведна Канстытуцыя прадугледжвае права грамадзяніна на выкананьне свайго абавязку і свяшчэннага доўгу па абароне Радзімы ў формах, прадугледжаных Асноўным Законам, у тым ліку і шляхам праходжанья альтэрнатыўнай службы.

У адпаведнасці з арт. 4 Закону Рэспублікі Беларусь ад 15 сакавіка 1994 г. "Аб парадку ўступленыя ў сілу Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь" законы, указаныя ў Канстытуцыі, неабходна было прыняць на працягу двух гадоў пасля ўступленыя яе ў сілу, гэта значыць да 30 сакавіка 1996 г.

Аднак ні Вярхоўны Савет 12 скліканыя, ні Вярхоўны Савет 13 скліканыя не выканалі гэтага па-

трабаваньня і ня вырашылі пытаньняі аб падставах і ўмовах замены вайсковой службы альтэрнатыўнай і парадку яе праходжанья шляхам прыняцьца съпецыяльнага закону.

Пры гэтым трэба аздзначыць, што арт. 57 Канстытуцыі захаваўся ў першаснай рэдакцыі Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь 1994 г. і пасля прынятых на рэферэндумах 1996 г. і 2004 г. зьменаў у Канстытуцыю. Ніякіх номбраў, якія дазвалялі б парламенту адтэрмінаваць на заканадаўчым узроўні рэалізацыю арт. 57 Канстытуцыі ў частцы замены праходжанья вайсковой службы альтэрнатыўнай, у Канстытуцыі няма. Нягледзячы на гэта, Нацыянальны сход Рэспублікі Беларусь дагэтуль не прыняў Закону, скіраванага на рэалізацыю дадзенага артыкулу Канстытуцыі.

Адмаўленыне праходжанья вайсковой службы па матывах сумлення (рэлігійных і іншых перакананнях) закране іншыя права асобы, гарантаваныя Канстытуцыяй Беларусі і міжнароднымі нормамі ў галіне правоў чалавека, ратыфікованымі краінай.

Так, у адпаведнасці з арт. 31 Канстытуцыі Беларусі, кожны мае права самастойна вызначаць сваё стаўленыне да рэлігіі, адзінасона ці сумесна з іншымі спавядцаць любую рэлігію ці не спавядцаць нікай, выражая ці распаўсюджваць свае перакананыні, звязаныя з адносінамі да рэлігіі, удзельнічаць у адпраўленні рэлігійных культавых ритуалаў, абрадаў, не забароненых законам.

Гэтыя права гарантаваныя і нормамі міжнароднага права, прыярытэт якіх прызнае Рэспубліка Беларусь – Усэагульнай дэкларацыяй правоў чалавека і Міжнародным пактам аб грамадзянскіх і палітычных правах.

Права кожнага на адмову ад вайсковой службы па перакананнях сумлення было прызнана і Саветамі па правах чалавека ААН.

Такое права грамадзянаў Беларусі было прызнана і ў Беларусі. У Рашэныні Канстытуцыйнага суда Рэспублікі Беларусь ад 26 траўня 2000 г. "Аб некаторых пытаньнях рэалізацыі артыкулу 57 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь" гаворыцца:

1. Аздзначыць, што грамадзяне Рэспублікі Беларусь у адпаведнасці з Канстытуцыяй маюць права, у прыватнасці, па рэлігійных перакананнях на замену вайсковой службы альтэрнатыўнай, якое павінна быць забясьпечана дзеісным механизмам яго рэалізацыі. У сувязі з гэтым лічыць неадкладнам прыняць закону аб альтэрнатыўнай службе ці ўнісеньні неабходных зьменаў і дапаўненняў у Закон "Аб усэагульным вайсковым абавязку і вайсковой службе" з мэтай

вызначэння механизму рэалізацыі права на альтэрнатыўную службу. На перыяд да рашэння на заканадаўчым узроўні пытаньняі аб падставах і ўмовах замены вайсковой службы альтэрнатыўнай і парадку яе праходжанья згледзіцца, з уліком выключнасці аbstавінаў, з практикай стварэння кампетэнтнымі дзяржаўнымі органамі ў адпаведнасці з арт. 31, 57, 59 і іншымі артыкуламі Канстытуцыі ўмоваў для выканання грамадзянамі Рэспублікі Беларусь ускладзеных на іх абавязкаў па абароне Рэспублікі Беларусь у тых формах, якія не парушаюць іх рэлігійных перакананьняў.

2. Пры вырашэнні кампетэнтнымі дзяржаўнымі органамі пытаньняі аб аздзначыць за ўхіленыне ад праходжанья вайсковой службы неабходна вызначаць, у якой ступені тыя іншыя дзеяньні грамадзяніна звязаныя з рэалізацыяй ім свайго кансстытуцыйнага права на праходжанье вайсковой службы альтэрнатыўнай альбо з адмовай ад праходжанья вайсковой службы ў тых умовах, якія не забясьпечваюць павагу яго рэлігійных перакананьняў. У кожным канкрэтным выпадку гэтымі органамі павінны быць прынятыя ўсе меры для ўсебаковага і належнага вывучэння ўсіх аbstавінаў справы як ў мэтах забесьпячэння правоў і свабодаў грамадзянаў, якія жадаюць выкананіць свой абавязак па абароне Рэспублікі Беларусь у іншых дазволеных формах, так і ў мэтах выключэння злоўживанняў з боку некаторых асобраў, якія такім чынам маюць намер ухіліцца ад вайсковой службы.

У звязку з вышэйзгаданым, Праваабарончы цэнтр "Вясна" лічыць, што грамадзяне Рэспублікі Беларусь маюць поўнае права адмовіцца ад праходжанья вайсковой службы па перакананнях сумлення і патрабаваць забесьпячэння рэалізацыі кансстытуцыйнага права на альтэрнатыўную службу.

Праваабарончы цэнтр "Вясна" лічыць недапушчальным крымінальны перасльед асобраў, якія заявілі аб адмаўленыне ад праходжанья вайсковой службы па рэлігійных матывах і гатоўнасці прайсці альтэрнатыўную службу. Крымінальны перасльед такіх асобраў зъяўляецца парушэннем правоў чалавека.

Праваабарончы цэнтр "Вясна" патрабуе неадкладнага вызваленя Івана Міхайлова і спынення крымінальнага перасльеду ў дачыненіі да яго.

Праваабарончы цэнтр "Вясна" патрабуе ад Нацыянальнага сходу Беларусі неадкладнага прыняць закону аб альтэрнатыўнай службе як практичнага механизму рэалізацыі артыкулу 57 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь.

Чэрыкаўскія міліцыянты затрымліваюць... "па блату"

Людміла Старавойтава, настаўніца беларускай мовы і літаратуры з Чэрыкаўска, працягвае змагацца з самаўпраўствам Чэрыкаўскіх міліцыянтаў. Гэтым разам спадарыня Старавойтава накіравала скаргі ў Чэрыкаўскі раённы суд і судовую калегію па крымінальных справах Магілёўскага абласнога суда. Настаўніца патрабуе ад раённага суда г. Чэрыкаўска адміністрапанову аб адмове ва ўзбуджэнні да крымінальной справы ў дачыненіі да супрацоўніка Чэрыкаўскага раённага суда Завадзкага артыкулу "Працэсальная справа" (РАУС) спадару Завадзкага і Лявінскага і адміністрапанову ўнутраных справаў Чэрыкаўскага абласнога суда настаўніца патрабуе адміністрапанову суда Чэрыкаўскага раёну ад 12.11.2009 г. і накіраваць справу на новы разгляд у той жа самы суд у іншым складзе суда, а таксама вынесці судзьдзі зэтага суда сп. Краўчанку прыеватнае азначэнне (вымову) за грубае парушэнне працэсальных нормаў.

Свае сваіх не здаюць

Гісторыя з самаўпраўствам Чэрыкаўскіх супрацоўнікаў міліцыі пачалася 1 лістапада 2008 году, калі ў Рэчыцкую сярэднюю школу прыехалі супрацоўнікі Чэрыкаўскага РАУС Завадзкі і Лявінскі і ў настаўніцкай, у прысутнасці дырэктара школы спадарыні Фёдаравай, абвінавацілі Людмілу Старавойтаву ў tym, што яна скрала ў "сваёй" сьвекрываі 100 тысячячай рублём.

"Я сказала, што гэта нейкая памылка і папрасіла выпісаць позыву на панядзелак, бо ў той дзень была вельмі занятая, – распавядае Л. Старавойтава: але супрацоўнікі міліцыі настойліва сказали мне, каб я зьбіралася, што мяне асабіста чакае начальнік РАУС, каб разабрацца з гэтай справай. Я сказала, што маю права на свайго прадстаўніка альбо адваката, паслья чаго міліцыянты ўсьміхнуліся і без усялякага папярэджання накінуліся на мяне. Завадзкі заламаў мне за сылнай руки, прыцісніў тварам да стала і начапіў мне на руку кайданкі. Паслья чаго сказаў, што калі сама не пайду, то мяне чакае хвіліна ганьбы, бо мяне вывядуць са школы ў кайданках".

Супрацоўнікі міліцыі не ўлічылі, што перад імі знаходзіцца жанчына, якая ніколі не прыцягвалася да крымінальнай ці адміністрацыйнай адказнасці, ніколі не затрымлівалася міліцыянтамі, ні мае ніякай сыпецяльнай падрыхтоўкі, каб аказаць супраціў, не зьбіраеца хавацца ад міліцыі і не пагражае нічыму жыцьцю і здарою. З прымянењем фізічнай сілы і сыпецсродкаў (кайданкоў), яны даставілі Л. Старавойтаву ў мясцовы РАУС, дзе пратрымалі 8 гадзінай.

На дзеяньні супрацоўнікаў міліцыі настаўніца пачала скардзіцца ў розныя інстанцыі. Аднак супраціў быў ўзбуджаная крымінальная справа па арт. 206 ч. 2 "Рабаванье" КК Рэспублікі Беларусь.

РАУС зъяўляеца аднабаковай, неаб'ектыўнай і вынесена з шэрагам парушэнніяў крымінальна-працэсualнага кодэкса і зъяўляеца спробай адвесці іх ад пакаранья.

Пазней, па "Прамой лініі" настаўніца зъяўрнулася да міністра УС РБ спадара Куляшова і распавяла яму сваю гісторыю. Яе пытаньне і адказ на яго быў надрукаваны ў газете "Советская Белоруссия" №153 (23295) ад 18.08.2009 г. у артыкуле "Міністр слухае, гаварыце!" У выніку супрацоўнікі Чэрыкаўскага РАУС Завадзкі, Лявінскі, начальнік Чэрыкаўскага РАУС Райкоў, участковы Селянкоў і супрацоўнікі службы ўласнай бяспекі Жэўнер прыехалі ў школу, дзе ў прысутнасці ўсяго працэсального калектыву начальнік Чэрыкаўскага РАУС спадар Райкоў за ўсіх сваіх супрацоўнікаў прынёс выбачэнны. "Ен сказаў, што гэта будзе ўрок для іх, што гэта непрыемны факт. Сказаў таксама, што крымінальная справа ў адносінах да мяне закрытая".

Па патрабаваньні Людмілы Старавойтавай выбачыўся таксама і спадар Завадзкі: "Я як афіцэр міліцыі прашу ў вас прабачэння за грубасць і выкарыстаныя сілы". А вось спадар Лявінскі адмаўчайся.

На думку настаўніцы, факт выбачэння зъяўляеца прызнаньнем віны ў парушэнні закону супраць яе.

Пасля таго, як раённая Прокуратура г. Чэрыкаўска адмовіла ва ўзбуджэнні крымінальной справы супраць міліцыянтаў, жанчына накіравала заяву ў Чэрыкаўскі раённы суд, які адмовіў жанчыне ва ўзбуджэнні крымінальной справы, акрамя таго судзьдзя Краўчанка не дапусціў на судовае паседжанье яе адваката.

Спраба "сышыць" справу

Супрацоўнікі міліцыі, спадары Завадзкі і Лявінскі, абвінавацілі Людмілу Старавойтаву ў "зьбіцьці" і "разбойным нападзе" на яе былога сужыцеля Юры Падабеда, якога жанчына напярэдадні гэтага выпадку за сістэматычнае п'янства прасіла пакінуць яе дом, і ўтрым, што яна скрала 100 тысячячай рублём у яго маці.

"Крымінальная справа, – кажа настаўніца, – была ўзбуджаная па заяве маці майго былога сужыцеля, якая стаіць на ўліку ў псіхіятра, што ў матэрыялах справы было падмацавана даведкай. Чэрыкаў – горад маленкі, і на момант майго затрымання супрацоўнікі міліцыі ведалі пра неадэкатныя паводзіны заяўніцы, бо раней ёй ужо адмаялі ўзбуджэнні крымінальных справаў з-за яе заходжаньня на ўліку ў псіхіятра".

Дата "разбойнага нападу" таксама не супадала, бо на той момент спадарыні Старавойтавай не было ў горадзе. Яна знаходзілася на працы ў вёсцы Рэчыца, што пацьвердзіў съведка спадар Уласенка.

"Я сказала, што дата майго прыезду ў Чэрыйка з датай майго "разбойнага нападу" не супадае, – распавядзе Людміла Старавойтава: на што начальнік Чэрыйкаўскага РАУС адказаў – "Нічога страшнага, адзін – п'яны, другі – стары, маглі і памыліцца".

Паводле словаў маіх дзяяцей, якія знаходзіліся ў РАУСе, на допыт прывозілі маці майго былога сужыцеля Падабеда і яе дачку спадарыню Канстанцінаву, а самага пацярпелага Падабеда "не знайшли", бо ён быў п'яны.

"Калі ў трэці раз начальнік выклікаў мяне да сябе, – адзначае настаўніца, – ён сказаў, што "факт канфлікту быў, але скажыце дзякую, што ўсё вось так вырашылася..." і парай міне аддаць былому сужыцелю будаўнічы інструмент. Я была абурана прычым тут будаўнічы інструмент, калі мяне цэлы дзень абвінавачвалі зусім у іншым?"

У якасці адказу спадар А. Райкоў парай, як зрабіць лепш і не абурсцца і ў чарговы раз нагадаў пра крымінальную справу.

"Узгадка пра неаддадзены мной будаўнічы інструмент майму былому сужыцелю Падабеду, – кажа спадарыня Старавойтава, – замацавала мае падазрэнні, што супрацоўнікі міліцыі незаконна затрымалі мяне па просьбe альбо з-за жадання дапамагчы майму былому сужыцелю, які раней працаў электрыкам у Чэрыйкаўскім аддзяленні пазведамаснай аховы і сябраўваў з міліцыянтамі".

Людміла Старавойтава падазрае, што паміж яе былым сужыцелем спадаром Падабедам і супрацоўнікамі міліцыі спадарамі Завадзкім і Лявінскім адбылася змова і апошнія вырашылі выкарыстаць сваё службовае становішча.

"Пасыля таго, – распавядзе настаўніца, – як я начала скардзіцца на "ментаўскую бязьмежжу" на

мяне пачаў аказвацца псіхалагічны ціск з боку намесьнікаў начальніка Чэрыйкаўскага РАУС спадароў Післара і Сяргеева, якія наведаліся да мяне ў школу. Післар распавеў, што сустракаўся з Падабедам і бачыў на яго галаве рану, якую апошні быў не ў стане сабе нанесці, і вылучыў сваю версію таго, што адбылося. Паводле яго словаў Юры Падабед прыехаў з заробкаў, гроши міне на даў, што абразіла мяне, бо патрэбны сродкі на ўтрыманне дзяцей. Я прыйшла ў дом да маці Падабеда і ў стане афекту ўдарыла яго палкай па галаве, адштурхнула яго маці, забрала гроши і зынікла. Я сказала, што ў мяне ёсьць съведкам таго, як Падабед пасыля свайго вяртання з заробкаў сказаў, што яму нічога не заплацілі і выгналі з працы за п'янку і бойку".

Супрацоўнікі Чэрыйкаўскага РАУС узбудзілі супраць Людмілы Старавойтавай крымінальную справу па артыкуле 206 ч. 2 "Рабаванье". Гэта было зроблена на адзінаццатыя суткі, хаяць па законе яны павінны былі гэта зрабіць у 10-дзённы тэрмін.

Чэрыйкаўскія міліцыянты ня ведаюць законаў

У Чэрыйкаўскім РАУСе жанчына працягала 8 гадзінай. Пры затрыманні і допыце яе не азнаёмілі з правамі, у тым ліку правам аб дачы паказаньняў у адносінах да самой сябе, членамі сваёй сям'і і блізкіх родных.

Начальніка РАУС не было на месцы, бо знаходзіўся ў камандзіроўцы ў Магілёве.

"Я папрасіла сваіх дзяяцей, якія прыйшли да мяне ў РАУС, – кажа Людміла Старавойтава, – каб яны пачалі тэлефанавацца па тэлефонах гарачай лініі МУС РБ і УУС Магілёву. Пасыля гэтага праца ў аддзеле актывізавалася. Супрацоўнікі міліцыі пачалі па тэлефоне звязвацца з начальнікам і некалькі разоў працягнувалі мне даць паказаньні, на што я адказала, што буду размаўляць толькі з начальнікам. Тады мне сказали, што я свободна, але я вырашыла дачакацца галоўнага".

Пасыля размовы з начальнікам мяне адправілі даваць паказаньні да міліцыянера Лявінскага. Потым мяне выклікалі зноў да начальніка, які сказаў міне, што ў крадзяжы мяне не абвінавачваюць, а вінавацяць у зьбіцці двух чалавек.

"Пазыней мая дачка распавяла, – адзначае настаўніца, – што адразу пасыля майго затрымання да нас дадому прыехалі супрацоўнікі міліцыі Завадзкі і Лявінскі, якія правялі незаконны допыт маіх непоўнагодовых дзяцей. Яны дапытвалі іх без тлумачэння праваў, у тым ліку права не даваць паказаньні супраць блізкіх родных, то бок мяне, маці, без запрашэння настаўніцы ў якасці прадстаўніка, без прад'яўлення даку-ментаў і тлумачэння".

Думка праваабаронцы

Магілёўскі праваабаронца Барыс Бухель лічыць, што за свае права неабходна змагацца да канца, каб такога бессаконнага больш не паўтаралася. У дадзеным выпадку да адказнасці неабходна прыцягваць ня толькі супрацоўнікаў міліцыі Завадзкага і Лявінскага, але і судзьдзю Краўчанку, які паказаў сваю некампетэнтнасць пры разглядзе справы ў судзе.

"Я падзяляю пазицію міністра УУС спадара Куляшова, які прызнаў неправамернасць сваіх падначаленых і выбачыўся. Неправамернасць у дзеяньнях супрацоўнікаў Чэрыйкаўскага РАУС прызнала і сцепцыяльная камісія, якая па даручэнні міністра займалася вывучэннем гэтай справы, – кажа праваабаронца, – але гэтага недастатковая. У дадзеным выпадку неабходна ўзбудзіць крымінальную справу, бо тут існуе шчыльная сувязь спадара Падабеда з міліцыянарамі Завадзкім і Лявінскім, якія зьяўляюцца сябрамі і былымі калегамі. Было б добра паглядзець на вынікі следства – была гэта змова ці проста супадзенне".

Акрамя гэтага, Барыс Бухель адзначае, што знайшоў недахоп у частцы 4 артыкулу 142 Крымінальна-працэсуальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь.

"Калі Пракуратура адмовілася ўзбуджаць крымінальную справу на дзеяньні супрацоўнікаў міліцыі Чэрыйкаўскага РАУС, Людміла Старавойтава падала заяву ў суд Чэрыйкаўскага раёну, каб той разгледзеў яе. Жанчына патрабавала на працэс свайго адваката, як вусна так і пісьмова, але судзьдзя Краўчанка не дапусціў яго, бо ў гэтым пункце не пропісаны, што адвакат мае права знаходзіцца падчас судовага паседжання. Таму жанчына са мастойна ня здолела сформуляваць абвінавачаныне міліцыянтам у адпаведнасці з артыкуламі Крымінальнага кодэкса".

З гэтай нагоды праваабаронца мае намер зьвярнуцца ў Канстытуцыйны суд каб ён ініцыяваў зъмяненныні ў Крымінальна-працэсуальным кодэксе.

Вітальд НЯЎРЫДА.

Мініст ВЫНЕС ПАПЯРЭДЖАНЬНЕ БАЖУ

Міністэрства юстыцыі выставіла адразу некалькі прэтэнзіяў да журналискай арганізацыі – датычна сяброўскага пасьведчаньня, статуту Цэнтру прававой абароны СМИ і наогул мэтаў і задачаў БАЖ.

Загад падпісаў 13 студзеня на месцыні міністра Аляксандра Сіманаў, паведамляе прэс-служба Беларускай асацыяцыі журналістаў.

Па-першае, Мініст лічыць, што на бэджы ГА "БАЖ" нібыта не-правамерна зъмешчаны надпісы "Прэса"/"Press", бо арганізацыя не зъяўляецца сродкам масавай інфармацыі. Чыноўнікі ўпэўненыя, што такім чынам арганізацыя парушыла закон "Аб СМИ", а гэтыя дзеяньні прывялі да "неабгрунтаванага прысваення членамі дадзенай арганізацыі паўнамоцтваў журналістаў сродку масавай інфармацыі..."

Акрамя таго, Мініст лічыць, што дзейнасць Цэнтру прававой абароны СМИ пры ГА "БАЖ" "не прадугледжана статутам" арганізацыі. "Апроч пералічанага, на сایце зъмешчана інфармацыя аб мэтах дзейнасці ГА "БАЖ", якія не адпавядаюць статутным", – заканчвае пералік сваіх прэтэнзіяў Мініст.

Міністэрства абавязвае кіраўніцтва БАЖ на працягу месяца забраць усе выдадзеныя раней пасьведчаньні згаданага ўзору і "забясьпечыць... далейшую немагчымасць карыстаньня ім"; ліквідаваць

астатнія "парушэнні" і "выпрацаўваць меры, накіраваныя на недапушчэнне ў далейшым парушэння патрабаванняў заканадаўства і статуту арганізацыі", а таксама "прадаставіць Міністэрству юстыцыі доказы выкананьня пералічаных вышэй патрабаванняў".

Кіраўнікі БАЖ зяяўляюць, што абавязкова будуць абскарджаць папярэджанье, якое лічаць неабгрунтаваным.

"Папярэджанье Міністэрства юстыцыі дастаткова дзіўнае, – адзначае Андрэй Бастунец, намеснік старшыні ГА "БАЖ". – Мініст сам кажа, што БАЖ не зъяўляецца СМИ, і незразумела, як ён можа парушыць у такім выпадку закон "Аб СМИ". Да-рэчы, зацьверджанай формы ўзору пасьведчаньня сябра Грамадзкага аўяднання не існуе. Якім чынам можна парушыць тыя правілы, якія не з'яўліся зъмешчаныя, мне асабіста незразумела.

Што тычыцца выкарыстаньня слова "прэса", дык, пайтаруся, закон "Аб СМИ" не распаўсюдзяваецца на дзейнасць БАЖ як грамадзкага аўяднання. Па-другое, слова "прэса" ў самім гэтым законе не згадваецца, акрамя як датычна прэсавых канферэнцый і прэсавых службаў..."

"У дакументе, атрыманым ад Міністэрства юстыцыі, ёсьць і такі сказ: "Апроч пералічанага, на сایце

зъмешчана інфармацыя аб мэтах дзейнасці БАЖ, якія не адпавядаюць статутным..." Якія з іх не адпавядаюць, якім статутным нормам – адказаў на гэтыя пытаньні пакуль няма. І яшчэ: калі БАЖ выдае пасьведчанье сябрам сваёй арганізацыі, то тым самым мы пацвярджаєм, што гэты чалавек зъяўляецца сябрам грамадзкага аўяднання не механізатарай, не будаўнікоў, а менавіта журналістаў. Яно съведчыць пра прыналежнасць гэтага чалавека да нашай прафесіі..." – звяза Жана Літвіна, старшыні ГА "БАЖ".

"Што тычыцца Цэнтру прававой абароны СМИ пры БАЖ – гэта структурнае падраздзяленне БАЖ, якое дзейнічае на падставе адпаведнага палажэння, – дадае Андрэй Бастунец. – Яго стварэнне прадугледжана статутам БАЖ. Уся інфармацыя пра гэта была накіравана Міністру, і дзе менавіта Мініст знайшоў парушэнні, вельмі цяжка сказаць, бо ў чым канкрэтна дзейнасць Цэнтру выходзіць за межы прадугледжаныя статутам, у папярэджанье не згадваецца.

Я думаю, адказ на гэтыя пытаньні мы атрымаем пасьля, калі справа дойдзе да Вяроўнага суда. Я думаю, што мы будзем абскарджаць гэтае папярэджанье".

Прэс-служба "БАЖ".

Віну перад журналістамі прызналі

Супрацоўнікі Першамайскага РУУС частковая прызналі парушэнні, дапушчаныя міліцыянтамі ў дачыненьні да затрыманага 29 кастрычніка 2009 году журналіста Уладзіміра Грыдзіна. А вось Першамайскі аддзел Дэпартаменту аховы МУС лічыць, што яго супрацоўнікі дзейнічалі ў поўнай адпаведнасці з законам. Гэта вынікае з лістоў, якія атрымаў Ул. Грыдзін у адказ на свае скары ў згаданыя ўстановы. Журналіст патрабаваў прыцягнучы да адказнасці міліцыянтаў, якія гвалтам затрымалі яго пры выкананьні прафесійных абавязкаў, а паслья прымусова ўзялі ў яго адбіткі пальцаў і паставілі на фота-і відэаўлік.

Кіраўніцтва Першамайскага РУУС пазаштатнага аховы МУС вырашиў, што ўчастковы інспектар Панкратовіч парушыў падакт правядзення добраахвотнай дактыласпакічнай рэгістрацыі, а таксама інструкцыю аб вядзені крыміналістычнага ўліку. "Зададзенны парушэнні... супрацоўнік строга папярэджаны, у выпадку паўтарэння падобных парушэнняў будзе прыцягнуты да дысцыплінарнай адказнасці", – гаворыцца ў лісьці. Усе выявы Ул. Грыдзіна, паводле міліцыянтаў, выдаленыя. Разам з тым, выкладзеныя ў скарзе Ул. Грыдзіна факты парушэння тэрміну адміністрацыйнага затрымання "не знайшли свайго ад'ектыўнага пацвярдження".

А вось Першамайскі аддзел Дэпартаменту аховы МУС вырашиў, што яго супрацоўнікі Дзяшкевіч і Грыневіч даставілі Ул. Грыдзіна ў РУУС "правамерна, у адпаведнасці з дзейным заканадаўствам Рэспублікі Беларусь".

Нагадаем: Уладзіміра Грыдзіна, сябра ГА "БАЖ" і пазаштатнага карэспандэнта Радыё "Свабода", затрымалі ў Менску ўвечары 29 кастрычніка. Журналіст зъбіраўся фатографаваць бела-чырвона-белыя сцягі, вывешаныя на праспекце Незалежнасці ў Менску актывістамі кампаніі "Еўрапейская Беларусь", але не паспееў зрабіць ніводнага фотаздымка. Калі ён выйшаў з машины, да яго падбеглі міліцыянты, заламалі рукі і гвалтам пасадзілі ў машыну. Па словах Уладзіміра, на журналісцкое пасьведчаньне (бэдж БАЖ) міліцыянты не зважалі. Па дарозе ў РУУС Першамайскага раёну яго білі па патыліцы, пагражалі фізічнай расправай. У пастарунку ў яго сілай забралі фотаапарат, некалькі разоў ударыўшы пры гэтым па тулаве і падрапаўшы тэхніку. Акрамя таго, у яго перагледзелі ўсе рэчы, узялі адбіткі пальцаў, знялі на фота і відэа – усё гэта без складаньня пратаколаў. Пратрымаўшы журналіста ў РУУС больш за 3 гадзіны, яму вярнулі тэхніку і адпусцілі.

Не зарэгістравалі трэці раз

Міністэрства інфармацыі трэці раз адмовіла недзяржайной газете "Магілёўскі час" у рэгістрацыі. Гэтым разам чыноўнікі, паводле словаў дырэктара ТАА Ганны Ільіны, выявілі, што памяшканье, у якім знаходзіцца юрыдычны адрас выдання, не адпавядае патрабаванням заканадаўства. Уладальнік памяшкання, таварыства "Наладка-Сэрвіс", прапануе скасаваць дамову на яго арэнду па ўзгадненым баку.

Ганна Ільіна перакананая, што на ўладальніка памяшкання цісле мясцовай ўлады. Акурат перад наўагоднімі сівятымі дзейнасць таварыства "Наладка-Сэрвіс" правяралі супрацоўнікі Міністэрства па надзвычайніх сітуацыях. Чыноўнікі спасылаюцца на тое, што нібыта жыхары раёну, дзе зъбіраюцца рэгістраваць газету, нездаволеныя зъяўленьнем друкарні; акрамя таго, яны супраць і самам рэгістрацыі газеты.

"Я ня ведаю, адкуль наогул зъвілася інфармацыя пра друкарню, аднак гэты нібыта зварот жыхароў і спрапакаваў праверкі дзейнасці арэндадаўцы", – зазначае Г. Ільіна.

Першы раз газету адмовілі рэгістраваць, бо ў яе галоўнага рэдактара не было вышэйшай адукцыі. Другі раз – праз адсутнасць у рэгістрацыйным пакете копіі дамовы заснавальніка з юрыдычнай асобай, на якую ўскладаліся функцыі рэдакціі газеты.

"Зачыстка" ў Віцебску

Затрыманы міліцыяй і съпецслужбамі апазіцыянеру ў Віцебску адбываюцца практична кожны дзень. Актывіст партыі "Беларуская хрысьціянская дэмакратыя" Алесь Галавань быў затрыманы днём 15 студзеня. Яго схапілі невядомыя ў цывільнім і заштурхнулі ў аўтамабіль. Прычына затрымання невядомая. Галавань пасыпей паведаміць, што яго павезлы ў Першамайскі РУУС.

У той жа дзень у цэнтры гораду быў затрыманы актывіст апазіцыі Валер Раманенка – у яго знайшлі бел-чырвона-белы сцяг. Апазіцыянер таксама быў адвезены ў Першамайскі РУУС. Бліжэй да вечара стала вядома, што дэмакратыя даставілі ў ізолятар часовага ўтрымання і пакінулі там да панядзелку. Маладых людзей абвінавачваюць у tym, што яны нібыта зъявіліся на вуліцы ў п'яным выглядзе, аднак, па словах мясцовых актывістаў апазіцыі, гэта зъяўляецца хлусьнёй. Адзінае, з чым Алесь Галавань зъявівае сваё затрыманне – гэта нядайняня сустрэча з іншымі віцебскімі актывістамі, знаёмыі Сяргея Каваленкі, які 7 студзеня вывесіў бел-чырвона-белы сцяг на галоўнай гарадзкой ёлцы і зараз знаходзіцца пад крымінальным съледствам.

Пасля гэтага ў Віцебску пача-

Фота: strabro.org

ліся арышты і ператрусы ў дамах апазіцыянеру. 13 студзеня супрацоўнікі міліцыі правілы ператрусы кватэрэй рэдактара інтэрнэт-газеты "Народныя навіны Віцебска" Сяргея Серабро, у выніку чаго ў журналіста былі канфіскаваныя сістэмныя блокі ад двух кампутараў, чатыры старыя вінчэсцеры, лічбавы фотаапарат "мыльніца", штодзённік і флэш-карта на 8 мегабайт. Супрацоўнікі міліцыі пакінулі копію пратакола, падпісанага гаспадынія кватэрэй і панятымі – суседзямі. Паводле пратаколу, ператрусы кіраваў палкоўнік міліцыі Аўчыннікай. "Хто даў дазвол на ператрус, з дакумента не вынікае – там толькі пазначана, што ён праводзіцца паводле санкцыі, выдадзенай 13

студзеня 2010 году", – расповяў Сяргей Серабро. Журналіст лічыць, што ператрусы яго кватэрэ звязаныя са "справай Сяргея Каваленкі", які вывесіў 7 студзеня на вершаліне галоўнай навагоднай ёлкі Віцебску бел-чырвона-белы нацыянальны сцяг. Гэты сцяг, які правісеў 15 хвілінаў, сфатаграфаваў Сяргей Серабро, і яго здымкі хутка разыйшліся па інтэрнэт-ресурсах і СМИ.

А 15 студзеня быў асуджаны да 7 сутак арышту віцебскі апазіцыянер, сябар Сяргея Каваленкі, Тарас Сурган, які быў беспадстаўна затрыманы 9 студзеня, у той час калі пайшоў выносіць съмецце. Судзьдзя Чыгуначнага раённага суда Віцебску Т. Цыганкова признала яго вінаватым у "хуліганстве" – нецэнзурнай лаянцы. Гэты артыкул актыўна выкарыстоўваецца ў Беларусі для арыштую апазіцыянеру, каб схаваць палітычнае матываванне рэпрэсіі.

"У Віцебску ідзе аблава на дэмакратычных актывістаў. Мясцовыя ўлады страшэнна раззлаваныя бел-чырвона-белым сцягам, што зъявіўся на цэнтральнай ёлцы. Злыя, што былі вымушаныя вызваліць Сяргея Каваленку. Відавочна, што затрыманых актывістаў будуть дапытваць па гэтай крымінальнай справе. Абываецца відавочнае басчынства", – расповяў П. Северынец.

Ва універсітэце не аднавілі

Прэс-сакратар Маладога Фронту Тацьцяна Шапуцька атрымала адмоўны адказ на сваё хадайніцтва аб аднаўленні ў ліку студэнтаў 2-га курсу юрыдычнага факультету БДУ.

"Законам РБ "Аб вышэйшай адукацыі", Статутам БДУ, Правіламі універсітэта распарадку ў БДУ вызначаны права і абавязкі студэнта, за невыкананье якіх да студэнта ўжываюцца меры дысцыплінарнага ўзьдзеяньня, у tym ліку і адлічэнне. Выкананье ва ўсталявання тэрміні патрабаваньня ў навучальнаага плану і навучальных програмаў, а таксама добрых сярэдніх бал пасяляховасці не вызывае студэнта ад выполнення іншых абавязкаў і адпаведна ад ужыванья да яго мераў дысцыплінарнага ўзьдзеяньня", – зазначе ў адказе спадар Абламейка.

"У той жа час сп. Абламейка чамусьці не зазначе, што паказы відомасці студэнта – прыярытэтныя: універсітэт найперш навучальная установа. Акрамя таго, рэктар забывае пра пункт 6. 7 Правілаў універсітэта распарадку, згодна з якім пры ўжываньні меры дысцыплінарнага ўзьдзеяньня павінна ўлічвацца цяжкасць учыненай правіны, абставіны, пры якой яна была ўчынена, папярэдняя вучоба і паводзіны. Рэктар парушыў гэты пункт, прызначыўшы пакаранье, якое яна не адпавядае парушэнню ў выглядзе выезду за мяжу на тры дні", – каментуе адказ рэктара Т. Шапуцька.

Аднак найбольш расчараўала дзяўчыну ў адказе спадара Абламейкі наступнае: "Да хадайніцтва былі прыкладзены копіі некалькі соцені подпісаў студэнтаў з БДУ пад зваротам у маю падтрымку. У адказе рэктара пра подпісы не гаворыцца ні слова. Пра якія стасункі паміж краініцтвам універсітету і студэнтамі можна казаць, калі рэктар па-наплявацельску ставіцца да меркавання студэнтаў? Відавочна, што спадара Абламейку цікавяць не студэнты ці навучальныя працэс, а толькі свая пасада".

Нагадаем, што Тацьцяна Шапуцька была адлічаная з БДУ за ўдзел у форуме Усходняга партнёрства ў Брусселе. Гэты выпадак выглядае абуразальным нават на фоне звычайнай практикі выключэння з беларускіх вузів падтрымчыні атактўных студэнтаў. Паколькі "Усходніяе партнёрства" – ініцыятыва Еўрапейскага саюзу, афіцыйна прынятая беларускім краініцтвам. Нароўні з дзяржаўнымі структурамі да ўздзелу ў ёй запрошаная і грамадзянская супольнасць. На форуме "Усходняга партнёрства" у Брусселе Тацьцяна Шапуцька прадстаўляла беларускую грамадзянскую супольнасць. Яна сустракалася з краініцтвам Еўрапейскіх краін і Еўрасаюзу, у tym ліку з Карлам Більтам – міністрам замежных спраў Швецыі і камісарам ЕС па зменшэнні сувязяў і еўрапейскай палітыцы суседства Бенітам Ферэр-Вальднэр.

9 мільёнаў штрафу...

Фота: ЧНР

Юрась КАЗАК.

11 студзеня судзьдзя Наваградзкага раённага суда Валер Цынкевіч агучыў прысуд па крымінальнай справе актыўіста Беларускай хрысьціянскай дэмакратыі Юрыя Казака. Суд пакараў моладзевага актыўіста штрафам у памеры 250 базавых велічынёй (8 750 000 рублёў ці 3 089 даляраў ЗША), паведаміў сустаршыні партыі БХД Аляксей Шэйн. Такім чынам, судзьдзя цалкам задаволіў патрабаваныя дзяржавнага абавязаваныя. Індывидуальны прадпрымальнік Юрась Казак мусіць сплаціць гэты штраф цягам месяцу, інакш можа апыніцца ў турме.

Нагадаем, што 7 лістапада Юрась Казак абліў зляўнай фарбай помнік Уладзіміру Леніну на цэнтральнай плошчы Наваградку. Хлопец признаўся, што сапраўды гэта зрабіў ён. Аднак, як зазначуе Казак на судзе, ягонай мэтай было не зынішчэнне помніка, а прыцягненне ўвагі грамадзтва да праблемы ўсхватлення беларускімі ўладамі камуністычнага мінулага ў Беларусі.

ЛПП: лячэньне ці гвалт над чалавекам?

Праваабарончы цэнтр "Вясна" працягвае дасьледаваць парушэнны праву чалавека, звязаныя з прымусовым накіраваннем на "лячэньне" ў ЛПП. У сувязі з гэтым на сایце "Spring96.org" зьявіўся адмысловы банер-разьдзел "Праблема ЛПП у Беларусі", дзе зъмяшчаюцца як аналітычныя публікацыі па тэме, так і матэрыялы, што сьведчаць аб парушэннях правоў грамадзянаў, прымусова накіраваных на "лячэньне" ў ЛПП. Прапануем вашай увазе матэрыялы аптымання некалькіх грамадзянаў, што былі зъмешчаныя ў ЛПП на тэрмін 1 год.

Звесткі, якія прыводзяцца ніжэй, запісаныя А. Колчыным
ў г. Чавусы ад Іванавай А. Р., Казубоўскай Т. А., Белянковай В. І.
і сужыцеля Ложнікавай І. М., якая знаходзіцца ў ЛПП.

Умоўы ўтрымання: Ацэнвацьцю як "жудасныя", "цяжкія" ўмоўы. У памяшканьнях для пражыванья вільгаць, зімой холадна. Працякае дах, у выніку чаго на верхнія ложкі (3-ці ярус) ўстанаўліваецца тазы, і людзі спяць па 2-3 чалавекі на адным ложку. Летам – горача, задушна. Для пражыванья выкарystоўваюцца непрыстасаваныя для гэтага памяшканьня: напрыклад, тамбурнае памяшканье перад сушыльным пакоем (прахадны пакой плошчай каля 18 кв. м., у якім у 2008 г. адначасова разъмяшчалася ад 18 да 27 чалавек). Бялізна мяняеца два разы ў месяц. Бялізна часта выдаецца недастаткова чыстай, у плямах. Вельмі малая колькасць прыбіральнай і рукамыўніцай. На ўесь ЛПП – толькі чатыры душы. Часта не бывае вады, і людзям даводзіцца выходзіць па ваду на вуліцу. У рукамыўніку – толькі халодная вада.

Падчас наведваньня камісіямі усіх, хто ўтрымліваецца ў ЛПП, вывозілі на працу і зачынілі ў сушыльных памяшканьнях, каб схаваць сапраўдную колькасць. У ЛПП ўтрымлівалася каля 1200 чалавек адначасова. У лістападзе 2009 г. – 850 чалавек.

Бібліятэка ёсьць, але літаратура толькі "ваенная". Прымушалі за свой кошт выпісваць мясцовую дзяржаўную газету – "Працоўны шлях". Радыё ў памяшканыні няма. У "вялікім" пакой ёсьць адзін тэлевізар. Для прагулак выкарystоўваецца "пляц", які знаходзіцца ўнутры тэрыторыі ЛПП. Тэрыторыя ЛПП адгароджана калючым дротам. Сабак у ахове няма. Так-

сафон ў ЛПП толькі адзін. Знаходзіцца на КПП, размова чуваць, і таксама, са словаў К. і І., праслушоўваецца. Лісты часта не даходзяць або даходзяць з вялізнымі затрымкамі – да пайгоуды. Карэспандэнцыя падлягае цэнзуры: канверты з лістамі пры адпраўленні з ЛПП не заклейваюцца, іх апускаюць у паштовую скрыню адкрытымі, аднак да адрасата прыходзяць ужо заклеенымі. Спаканьне – да трох гадзін, у прысутнасці "кантралёра", які чуе гутарку.

Харчаванье: У залежнасці ад часу выезду на аб'ект сняданак можа выдавацца рана, у 4-30. На працу ўсяго дня да вяртання ў ЛПП (17:00 – 19:00) людзей больш ня кормяць. Таму ня сънедаюць, а бяруць з сабой, каб паабедаць на аб'екце. Абед выдаюць пасыля вяртання з аб'екту ў ЛПП. Якосьць ежы жахлівая: пярлоўка, сечка, авёс, вараная рыба. Садавіны, гародніны не даюць – не дазваляюць з сабой прыносіць з працы ў ЛПП (адбіраюць на КПП). Не дазваляеца перадаваць цукар (варэнне можна).

Праца: Пад'ём на працу ў 3:00, у 3-30 раніцы (у залежнасці ад аддаленасці ад аб'екту працы). Праца праходзіць пад аховай "кантралёраў". Мыла выдаецца. Выдавалі "халат, флікер, і хустку" за кошт зъмешчаных ў ЛПП (павінны быті аплациць кошт, прычым у ававязковым парадку). Сыпецадзенне, абутик, таксама маглі выдаць з наступным утрыманьнем кошту з зарплаты. На будоўлях быті няшчасная выпадкі. Каскі, рамяні бясьпекі не выдаюцца. Інструктаж

на тэхніцы бясьпекі не праводзіцца, толькі зъбираюцца подпісы аб нібыта праведзеных інструктажах. У асабістых мэтах працу не выкарystоўвалі. У выпадку канфліктаў з кіраўніцтвам на працоўным месцы разгляды не праводзяцца, а проста пераводзяць на іншую працу. Выбраць сабе працу нельга. Працоўны дзень можа працягвацца больш за 8 гадзін. Даставляюць на працоўнае месца на аўтобусах і адкрытых машынах, у tym ліку ў зімовы час.

Медыцынскае аблугоўванье: Санітарна-гігінічнымі сродкамі не забясьпечваюцца, трэба набываць за свае гроши. У ЛПП няма нарколага, гінеколага. Ёсьць тэрапеўт, зубны ўрач, трэх медсястры, некаторы час быті псіхолаг. Урачэбная дапамога звычайна заключаецца ў выдачы таблеткі анальгіну. Лячэньне ад алкалізму нікага не праводзіцца, толькі ў першыя трох дні ўтрыманьня выдаюць адно дражэ аскарбінавай кіслаты і дзве таблеткі вяліярняны. Пры паступленні правяраюць на педыкулёз і каросту, нікага іншага медыцынскага абслулаваньня не праводзіцца.

Сродкі на жыцьцё: фактычна, існаваць можна толькі на ўласныя сродкі, якія паступаюць звонку (грошы пераводы, пасылкі і г. д.), паколькі заробкі надзвычай малыя. У месяц заробак складае ад 80 да 130 тыс. рублёў. Пры гэтым на "атаварку" выдзяляеца толькі 10% ад гэтай сумы, г. зн. ад 8 да 13 тыс. у месяц. Звычайнія рабочыя, якія працеваюць на будоўлях і аб'ектах разам з тымі, хто ўтрымліваецца ў ЛПП, атрымліваюць значна большую зарплату за ту ж самую працу. Астатнія сродкі з зарплаты ідуць на аплату пражываньня ў інтэрнаце ў ЛПП, на выплату запазычанасці – напрыклад, за ўтрыманьне дзяцей на апецы дзяржавы. Пры вызвалені выдаюцца толькі тыя гроши, якія імі заробленыя. Пазыкі перад ЛПП павінны быць сплочаны, інакш ня выпусцяцца. Часам людзі выхадзяць з ЛПП бяз сродкаў. Іванова пры вызвалені атрымала 15 тыс. Казубоўская – 5 тыс.

Трапляюць у ЛПП часта неабрунтувана. Міліцыя, ведаючы "кантынгент", затрымлівае патрэбную колькасць людзей, афармляе адміністрацыйнае правапарушэнне, якое ня мела месца, прымушае затрыманых падпісаць пратакол (часам сілай – да Казубоўскай ужываліся катаваньні – "залілі за пазуху бутэльку вады", або пагрозай іх прымянењня – "зробім зараз табе "ластаўку" – усё падпішаш"). Зъмяшчэнне ў ЛПП адбываеца пасыля заканчэння тэрміну абскардзання пастановы суда. Часам рашэнне суда знарок дасылаеца пазней вызначанага дзесяцідзённага тэрміну яго абскардзання (калі "асуджаны" пасыль вынесьення рашэння зъмяшчаеца ў ЛПП), так што чалавек аказваеца ня ў стане абскардзіць рашэнне аб зъмяшчэнні яго ў ЛПП.

